

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Uppdrag till Skatteverket om att uppmuntra att skattepolicyfrågor diskuteras i företagens ledning

Fi2016/02469/S3 (delvis)

1 Sammanfattning

Skatteverket ska uppmuntra att skatt i högre grad ses som en hållbarhetsfråga av företagen genom dels mer och fler attitydpåverkande åtgärder och dels mer och fler stödjande åtgärder. Skatteverket föreslår även att regeringen genomför vissa åtgärder för att främja att skatt i högre grad ses som en hållbarhetsfråga av företagen.

2 Inledning och bakgrund

Skatteverket har fått i uppdrag av regeringen att beskriva det arbete myndigheten bedriver i dag för att uppmuntra företag till att utarbeta en skattepolicy samt lämna förslag på konkreta åtgärder för hur detta arbete kan förstärkas. Bakgrunden är bland annat att tilltron mellan medborgare och ett brett stöd för våra samhällsinstitutioner bygger på att människor upplever att såväl andra människor som företag och myndigheter gör rätt för sig.

Ofta talas om CSR eller Corporate social responsibility vilket handlar om företagens ansvar för hur de påverkar samhället. Det omfattar miljömässiga, sociala och ekonomiska perspektiv. Begreppet ”hållbarhet” används ofta som ett svenskt begrepp. Skatter kan också vara en del av företagets hållbarhetsarbete. Mer specifikt handlar det då oftast om hur företag förhåller sig till skatteplanering och skatteupplägg. En diskussion om vad som gäller när företaget följer lagens bokstav men kanske inte dess anda förefaller ha tilltagit på senare år som en följd av bland annat uppmärksamhet i media kring företag som inte uppfattas göra rätt för sig. Med skatteplanering avses i dessa sammanhang åtgärder inom lagens ram och med skatteupplägg avses åtgärder där det inledningsvis är oklart om åtgärderna ligger inom eller utom lagens ram.

Skatteverkets övergripande mål är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet.

Målet innebär bland annat att skattefelet ska vara så litet som möjligt och att kostnaderna för att administrera skattesystemet (både statens och skattebetalarnas) ska vara så låga som möjligt. Skatteverkets vision anger hur detta ska göras. Det handlar om att bidra till ett samhälle där alla vill göra rätt för sig. Viljan att göra rätt är alltså av central betydelse. Viljan att göra rätt påverkas i sin tur av bland annat sociala normer vilket omfattar andra

skattebetalares beteenden och uppfattningar om vad som är rätt. De flesta skattebetalare är villiga att betala sin skatt så länge man är övertygad om att även andra gör det.

Om det finns ett agerande hos vissa skattebetalare som av den stora majoriteten övriga skattebetalare upplevs som att man inte bidrar med sin del utgör detta ett problem ur legitimitetssynpunkt, ibland även när beteendet är i linje med lagens bokstav. Upplever en stor del av skattebetalarna att det finns andra som inte bidrar med sin rättmätiga del minskar det viljan att bidra för egen del.

Skatteverkets förhållningssätt är därför att varje enskilt företag bedöms och beskattas utifrån gällande rätt enligt lag och domstolars tolkning men att Skatteverket samtidigt på en generell nivå kan uttrycka en oro om skatteplanering eller skatteupplägg, även när dessa följer lagens bokstav, urholkar viljan att göra rätt. Detta i sin tur gör det legitimt att arbeta med skatt som en hållbarhetsfråga.

3 Vad vi menar med skatt som hållbarhetsfråga

Att företag ser skattepolicy som en hållbarhetsfråga innebär till exempel att hänsyn tas till de risker som är förknippade med skatteplanering och skatteupplägg. En risk kan vara att negativ uppmärksamhet i massmedia skadar företagets anseende. Även hur leverantörer och andra affärspartners hanterar sina skatter kan skada ett företags anseende. Att se skattepolicy som en hållbarhetsfråga kan ta sig uttryck i ställningstaganden som avgörs av styrelsen. Företagen kan välja att göra sina överväganden och ställningstaganden i skattepolicyen tillgängliga för allmänheten.

Skatteverket bedömer att om fler företag ser skattepolicy som en hållbarhetsfråga genom att ta ställning vad gäller till exempel skatteupplägg, leverantörer och konsekvenser i form av negativ massmedial uppmärksamhet så kommer fler att agera ansvarsfullt. Det ökar i sin tur viljan att göra rätt även hos andra skattebetalare. Syftet är att det totalt sett ska bli mer rätt.

4 Beskrivning av dagens aktiviteter och iakttagelser

Skatteverkets arbete har hittills i huvudsak bestått i att genom debattartiklar och kontakter med olika företagsorganisationer tala om skatt som hållbarhetsfråga för att uppmärksamma behovet av att frågan diskuteras. Skatteverket har deltagit i flera olika seminarier där frågan har diskuterats. Skatteverket har dock hittills inte på egen hand ordnat sådana seminarier.

Syftet med våra aktiviteter hittills har varit att lansera tanken på att skatt är en hållbarhetsfråga och att det är önskvärt att företag tar ställning. Vi har även presenterat vår uppfattning på Skatteverkets webbplats. För att beskriva vår syn och vårt interna arbete har en riktlinje tagits fram (intern riktlinjen ”Företagens skattepolicy som en del av CSR – Skatteverkets syn”, dnr 131 289636-15/113).

Riktlinjen beskriver att vårt arbete hittills handlat om att uppmuntra och stödja att företag och företagsorganisationer intresserar sig för att skattefrågor blir en del av företagets hållbarhetsarbete genom bland annat:

- Publicera generella ställningstaganden kring olika skatteupplägg.
- Ge stöd till individuella företag om Skatteverkets syn i olika frågor, till exempel inom ramen för fördjupad dialog samt stötta stora upphandlare med råd och information.
- Delta i samhällsdebatten och ge stöd till och resonera med olika organisationer som direkt eller indirekt arbetar med eller påverkar företagets hållbarhetsarbete. Det kan röra sig om såväl ägarrepresentanter som branschföreträdare.

Syftet är att uppmuntra företag att ta ställning till sitt eget agerande vad gäller skatteplanering och skatteupplägg samt ta ställning till sina underleverantörers agerande avseende skatter. I övrigt poängterar riktlinjen att förekomsten av en eventuell skattepolicy hos ett företag inte i sig påverkar Skatteverkets riskbedömning och har därmed ingen självständig inverkan på hur Skatteverket väljer att agera i förhållande till företaget. Det som påverkar Skatteverkets riskbedömning är företagets faktiska agerande.

Den uppfattning Skatteverket fått vid kontakterna med olika företagsorganisationer är att frågan om skatt som hållbarhetsfråga finns bland vissa företag i Sverige, men att den kan spridas till fler företag samt synliggöras och tillämpas i högre grad. I till exempel vissa andra europeiska länder har debatten om skattepolicy som en hållbarhetsfråga varit mer omfattande än i Sverige.

5 Skatteverkets förslag

Det Skatteverket kan göra för att uppmuntra att företagen i högre grad ser skatt som en hållbarhetsfråga handlar till stor del om att stimulera företagen till att aktivt ta ställning och ha en skattepolicy som är tillgänglig för alla. Vi kan både agera själva och indirekt genom andra.

Det handlar om att uppmuntra att företag själva tar ställning, inte om att utöva tvång genom olika påtryckningar. Kontrollen kommer till exempel inte att påverkas av om företag har en policy eller inte, utan urval för kontroll sker beroende på hur företag rent faktiskt agerar. Beroende på hur det enskilda företaget väljer att formulera sin skattepolicy kan det till exempel innebära att det avstår från transaktioner som i första hand är skatterelaterade. Företagen avgör givetvis själva vilken hållning de intar i olika frågor.

För att en skattepolicy ska få effekt krävs att företaget självt ser en nytta med en sådan. Kundens förväntan, risker med osäkra skatteupplägg och påverkan på företagets anseende med flera faktorer är strategiska frågor som på olika sätt kan påverka företaget.

Skatteverkets bedömning är därför att ökad kunskap bland företagen och dess ägare och ökad diskussion i samhället om skatt som hållbarhetsfråga kan öka viljan att göra rätt. Våra förslag på ytterligare åtgärder handlar därför om att uppmuntra och stödja företagen i detta arbete samt skapa så goda förutsättningar för detta som möjligt.

5.1 Förslag på åtgärder som Skatteverket kan vidta

5.1.1 Attitydpåverkande åtgärder

För att uppmuntra att fler företag i högre grad ser skatter som en hållbarhetsfråga har Skatteverket för avsikt att i högre grad föreslå och delta i seminarier som andra anordnar och även anordna egna seminarier. Vi kommer även att bjuda in intresserade till dialog för att som ett första steg tala allmänt om skattepolicy med möjlighet för intresserade att fördjupa dialogen. Skatteverket kan inte endast på egen hand föra diskussionen framåt men i samverkan med andra kan vi bidra till syftet att sprida kunskap och uppmuntra. Vi deltar i diskussionen men vårt arbete handlar också om att uppmuntra andra att föra diskussioner.

Skatteverkets olika branschkontakter ger möjlighet till att via branschorganisationer tala om skattepolicy. Branschorganisationer kan i sin tur uppmuntra och hjälpa sina medlemmar i frågor som rör skatter och hållbarhet.

Även i vårt arbete med att förebygga ekonomisk brottslighet kan frågan om skattepolicy lyftas fram tydligare. Skatteverket har redan idag kontakter med bland annat stora upphandlare och större byggprojekt för att förebygga fusk via till exempel oseriösa underleverantörer. I det arbete som redan pågår kan även fråga om skattepolicy lyftas in utan att det blir alltför resurskrävande.

Skatteverket har även för avsikt att uppmuntra institutionella och andra ägare till att arbeta med skattepolicy dels själva och dels i bolag de investerar eller överväger att investera i. Tanken är att göra detta genom dialog och diskussion samt genom goda exempel. Vi tror att de aktörer som redan ligger långt framme kan ge inspiration till andra.

På samma sätt kommer vi även att föra dialog med skatterådgivare och konsulter eftersom dessa aktörer redan idag hjälper företag med hållbarhetsfrågor.

Skatteverket är representerat i olika internationella sammanhang där vi kommer att verka för att frågan om skatt som en hållbarhetsfråga tas upp. Framst gäller detta OECD där frågor om skatteplanering och fördjupad dialog med stora företag redan diskuteras.

5.1.2 Stödjande åtgärder

Skatteverket vill ytterligare underlätta för företag och medborgare att få information om kunders, leverantörers och affärspartners skatteförhållanden så att företag och medborgare ska kunna välja bort företag som inte är skötsamma.

Företag och medborgare bör därför snabbt, enkelt och smidigt kunna ta del av offentlig information om företagens skatteförhållanden via Skatteverkets webbplats. Den nuvarande digitala tjänsten "Förfrågan företagsuppgifter", där offentliga uppgifter om företag finns att tillgå, behöver därför användas i högre grad än vad som är fallet idag. För närvarande erbjuds den endast till statliga och kommunala myndigheter. Syftet med tjänsten är att underlätta upphandling av seriösa underleverantörer. När användarna har ett behov av att kontrollera en eller flera underleverantörer skickar de in en fil till Skatteverket som innehåller underleverantörernas organisationsnummer. Uppgifterna behandlas och ett svar

sammanställs. Användaren får själv gå in och titta om svaret är klart. När det är klart kan användaren hämta hem filen och använda uppgifterna i svaret.

De uppgifter som lämnas är om företaget är avregistrerat, om företaget är registrerat för mervärdesskatt, om företaget är registrerat som arbetsgivare, vilken skatteform företaget har, skattekontoskuld hos kronofogden och arbetsgivaravgifter för de tre senaste månaderna.

Även den digitala tjänsten ”Hämta företagsinformation” kan utvecklas så att företag och medborgare i högre grad får tillgång till offentliga uppgifter avseende företag. Syftet med tjänsten är att på ett enklare sätt än via tjänsten ”Förfrågan företagsuppgifter” få uppgifter om ett företag. I tjänsten ”Hämta företagsinformation” går det att se om ett företag är godkänt för F-skatt, registrerat för moms och registrerat som arbetsgivare. Man söker information om ett företag i taget genom att fylla i organisations- eller personnummer och e-postadressen dit man vill få informationen sänd.

Se mer om de digitala tjänsterna under 5.2.

Utöver detta kan Skatteverket gärna i samarbete med andra aktörer ta fram förslag på flera olika modeller av skattepolicies med olika ambitionsnivåer. Modellerna kan beskriva vilken ställning företaget tar avseende till exempel skatteupplägg, olika typer av skatteplanering samt leverantörernas skatteförhållanden. Förslag på modeller kan med fördel publiceras på till exempel Skatteverkets webbplats, och gärna andra aktörers webbplatser.

Modellerna kan även inkludera förslag om hur ett företag kan se till att vald skattepolicy tillämpas och får genomslag i företagets agerande. En skattepolicy kan behöva följas upp på något sätt av företaget självt eller av till exempel företagets revisorer.

5.2 Förslag på åtgärder som regeringen kan vidta

I detta avsnitt beskrivs vad Skatteverket föreslår regeringen att göra för att bidra till att företagen i högre grad ser skatt som en hållbarhetsfråga.

Som beskrivits ovan är det viktigt att företagare och medborgare ges möjlighet att få information om kunders, leverantörers och affärspartners skatteförhållanden för att enklare kunna välja bort företag som inte är skötsamma. För att underlätta för medborgare och företagare vill Skatteverket att regeringen föreslår ändringar av lagstiftningen så att den digitala tjänsten ”Förfrågan företagsuppgifter” kan öppnas upp för fler än statliga och kommunala myndigheter. För denna tjänst liksom för tjänsten ”Hämta företagsinformation” bör möjligheten att lämna fler offentliga uppgifter öka på sådant sätt att relevanta uppgifter kan lämnas ut som underlättar för företag och medborgare att välja seriösa samarbetspartners men utan att inkräkta på den personliga integriteten.

Skatteverket föreslår att regeringen ger i uppdrag till statligt ägda företag och till statliga myndigheter med ägarintressen (till exempel AP-fonderna) att ta fram skattepolicy för dels sig själva och dels agera för att de bolag de har ägarintressen i tar fram skattepolicies som görs tillgängliga för allmänheten. Staten behöver föregå med gott exempel både vad gäller eget agerande vad gäller möjligheter att påverka andra, då särskilt som ägare. Men det är

önskvärt att staten även uppmuntrar kommuner och landsting att agera ansvarsfullt vad gäller egna och underleverantörers skatter.

I regeringens promemoria *Arbetet mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt*¹, från den 28 april 2016, punkt 3, sägs att regeringen kommer att tillsätta en utredning för att se över möjligheterna att införa en skyldighet för skatterådgivare att informera Skatteverket om skatteupplägg. En sådan informationsskyldighet skulle innebära större öppenhet avseende skatteupplägg och skulle även kunna omfatta företag som i sin egen organisation på motsvarande sätt hanterar skatteupplägg. Regler om informationsplikt avseende skatteupplägg underlättar bedömningen av vilka frågor som en styrelse kan ta ställning till.

För att företag ska ha möjlighet att stämma av de ställningstaganden de gör i sin skattepolicy kan de vända sig till Skatteverket. För att de ska välja den möjligheten är det viktigt med sekretesskydd för skriftliga frågor företag ställer till Skatteverket. Skatteverket föreslår att regeringen ser över möjligheten att införa ett sådant sekretesskydd för skriftliga frågor från enskilda företag till Skatteverket.

6 Konsekvenser för Skatteverket

Skatteverket bedömer att förslagen inte innebär några ökade kostnader för Skatteverket.

Detta svar har beslutats av generaldirektören Ingemar Hansson och föredragits av kontorschef Johan Falksäter. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: överdirektören Helena Dyrssen, chefen för produktionsavdelningen Anne Sallnäs Magnusson, enhetschef Anders Bäck, enhetschef Tomas Algotsson och strateg Lennart Wittberg.

Ingemar Hansson

Johan Falksäter

---

¹ <http://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/finansdepartementet/pdf/2016/160428-handlingsplan--mot-skatteflykt-skatteundandragande-och-penningtvatt.pdf>